

ת"פ 50578/05/10 - מדינת ישראל נגד אובידיו שוורץ

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 50578-05-10 מדינת ישראל נ' שוורץ
בפני כב' השופט שמואל הרבסט

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

אובידיו שוורץ

הנאשם

הכרעת דין

הרקע

הנאשם, מר אובידיו שוורץ, הינו שוטר תנועה המשרת באיזור באר שבע שבדרום הארץ, כך היום וכך אף בתקופה הרלבנטית לכתב האישום.

בשלהי שנת 2000, ביקש הנאשם ליהנות, כשוטרים רבים, מתוספות שכר שמקורן בלימודיים תורניים גבוהים, אשר סיומם בהצלחה עשוי לזכות את לומדם ב"תעודת השכלה תורנית גבוהה", ולשם כך נרשם הנאשם למכללת "קול יהודה" בבאר שבע (להלן: "המכללה").

הנאשם למד במכללה, וכך גם מוסכם בין הצדדים, במשך השנים תשס"א-תשס"ג (2001-2003) בהיקף ובאיכות הלימודים הנדרשים על ידה.

אלא, שעל מנת לזכות בתוספות השכר המבוקשות, לא היה די בכך.

לנאשם חסרו עוד לימודים תורניים בהיקף של 4 שעות שבועיות האמורות להפרש למשך תקופה של שנתיים, על מנת שיוכל לזכות בתוספות השכר הרלבנטיות.

לשם כך, לגרסת המאשימה, זייף הנאשם אישור שנחזה כאילו נכתב על ידי מר **רון בוגנים**, גבאי בית הכנסת "שערי ניסים" בבאר שבע, לפיו הנאשם אכן למד בבית הכנסת באופן קבוע שיעורי תורה בהיקף של 4 שעות שבועיות ובמשך שנתיים ימים.

הנאשם נטל את האישור, צירפו לשאר המסמכים המקוריים הנדרשים והגישו לחשב השכר של המשטרה.

בהסתמך על אישורים אלו, זכה הנאשם בתוספת שכר למשכורתו כך שפירותיה של ההשתלמות התורנית המדוברת עלו יפה עד כדי סך של 151,389.48 ₪.

בשל כל אלו, הואשם הנאשם בעבירות של זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, שימוש במסמך מזויף, ובקבלת דבר במרמה על פי סעיפים 418, 420 ו-415 רישא לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק").

תשובת הנאשם

הנאשם, בתשובתו לאישום, משיג על שתי נקודות עקרוניות בכתב האישום דנן.

האחת, מהותית, ואילו השנייה, מקדמית.

המהותית - לדבריו, הוא אכן למד בבית הכנסת "שערי ניסים" והאישור נכון, תקף ומקורי. בשל כך, לדבריו, תוספות השכר שקיבל מגיעות לו בדין ומשכך נמוג הבסיס לכתב האישום ונעלם.

המקדמית - הנאשם טען, כי נעשה לו עוול מקומם, וכי הוא קרבן של השיטה הקלוקלת שמהותה השתלמות לימודים תורניים. הוא עשה את המוטל עליו ואת שנדרש ממנו, וכל שעשה הוא "להסחף" בעקבות הדרישות שהציבו המכונים התורניים (ובענייננו- המכללה), והכל בעידודה ותחת חסותה של משטרת ישראל.

לדבריו, הוא לא יזם זאת, לא רצה בכך והוא אף אינו היחיד שעשה כן ועל כן יש להתייחס אליו כקרבן ולא כעבריין.

בנסיבות אלו, מתקיימת, לדבריו, ההגנה הטבועה בסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ") לפיו עצם הגשת כתב האישום בעניין זה עומדת **"בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית"**.

מאידך, הבהיר ב"כ המאשימה, כי ננקטה זהירות מירבית בעניין בחירתם של הנאשמים ושל האישומים בפרשה זו, בדרך כזו שכתבי האישום שהוגשו נבחרו בקפידה, כך שמושאייהם הם שוטרים שפעלו באורח פלילי אקטיבי כדי לממש את רצונם בתוספת שכר באמצעות מהלכים לא חוקיים, כמפורט לעיל, אך לא הוגשו כתבי נגד השוטרים אשר ה"זרם" נשאם לעבר השגת התעודה אך הם לא קידמו זאת במעשים פליליים או בפעולות אסורות.

דין והכרעה

עוד בטרם אתייחס ואעסוק בסוגיות העומדות לדין בתיק זה, ראוי להבהיר כי תקופת לימודיו של הנאשם בבית הכנסת

"שערי ניסים" מחולקת לשני חלקים.

החלק הראשון- בין השנים 2001-2003 - בשנים אלו למד הנאשם בבית הכנסת הנ"ל כשלוחה של מכללת "קול יהודה". יצויין, כי על אף; טענות "מוסריות" כאלו ואחרות שהעלתה המאשימה בטיעוניה, אין חולק על כך כי בשנים אלו לא בוצעה על ידי הנאשם כל עבירה פלילית.

החלק השני- בין השנים 1999-2001 - בשנים אלו, לגרסתו, למד הנאשם בבית הכנסת הנ"ל באופן וולונטרי, ואת תקופת לימוד זו הוא ביקש "לנצל" לטובת אותה העלאת שכר, נשואת כתב האישום דנן.

מסמך ת/12, שהוא ליבתו הראייתית של תיק זה עוסק בתקופה זו. ככל שבהכרעת הדין תוזכר תקופת לימודים בבית הכנסת "שערי ניסים", הרי שהיא עוסקת בתקופה נתונה במחלוקת זו.

"הגנה מן הצדק"

לטעמי, אם אכן זייף הנאשם מסמך, או למצער, השתמש במסמך מזוייף תוך שהוא יודע שתוכנו, בכל הכרוך בלימודיו בבית הכנסת, אינם נכונים באופן חלקי או מלא, הרי שמוטב היה לו שלא להעלות טענה זו של הגנה מן הצדק.

חוטא לא יכול שייצא נשכר אם יתברר כי הוא מצוי בקבוצה של מי שהצהירו הצהרות כוזבות שאינן קשורות, במידת הכזב שבהן, לשיטה הארגונית שאפשרה גמולי השתלמות, אף אם לטעמו של הסניגור המלומד, וייאמר כי אף לטעמי, היא קלוקלת מבסיסה.

מדובר במעשה מרמה פשוט ולא מורכב וכך גם יש להתייחס אליו, וכל טענה כאילו ה"שיטה" היא שדחפה את הנאשם בזרועותיה האימתניות לתוך תחומה של העבירה הפלילית- אינה נכונה ואינה מתאימה למערכת הנסיבתית נשואת כתב האישום דנן.

כתב האישום עוסק בפליליות המעשים הקשורים לבית הכנסת "שערי ניסים". הוא אינו עוסק בתקופת לימודיו של הנאשם במכללה על אף שגם בפרק זמן זה צצות ועולות תמיהות לגבי כשרותן של ההצהרות שניתנו במהלך הלימודים. תמוה בעיני הכיצד מצהיר שוטר במשטרת ישראל כי הוא מנהל את חייו על פי פסקי מרן השו"ע (הוא ר' יוסף קארו מחבר ה"שולחן ערוך" ופירושו ה"בית יוסף" על ארבעה טורים) בעוד שאין לו כל מושג וידיעה מיהו ה"שולחן ערוך" ומה תוכנם של פסקיו ההלכתיים (ראה חקירת הנאשם מיום 25.12.05 - ת/1 שורות 126-133).

את תמיהתי זו ניתן לפתור, אולי, באמצעות "תופעת העדר".

שוטרים רבים הבינו כי נמצאה דרך קלה להעלאת שכרם. דרך זו נסללה על ידי המכללות כך שהנאשם, כמו גם שוטרים אחרים, הולכו בה ושיתפו עימה פעולה באופן פסיבי ואף באופן אקטיבי מעודן.

אלו מהם ש"הגדילו לעשות" ויזמו פעולות אקטיביות שיש בהן פלילויות מובהקות, הואשמו באישומים פליליים שונים- וזהו, לטעמי, המקרה שלפנינו.

לא ניתן לומר, אף לא לכאורה, כי זיפופו של מסמך שתוכנו כוזב הוא אשמתה של ה"מערכת".

זוהי אשמתו המוחלטת של מי שעשה כן. הא ותו לא.

עם זאת, תמוהה מאד בעיני הדרישה שהופנתה לשוטרים, אשר חלקם מנהלים אורח חיים חילוני למהדרין, לחתום על מסמך דוגמת ת/1 א' אשר בו נדרש השוטר שכל חפצו הוא בהטבת שכר להתחייב כי:

"הנני שומר תורה ומצוות ומתנהג באורח חיים דתי"

על פי דעת תורתנו הקדושה והלכות מרן השו"ע..."

מדובר בדרישה לא ריאלית, לא הגיונית ולא ראויה, וזאת משתי סיבות עיקריות:

האחת, מדובר בהעלאת שכר, שבסיסה נעוץ ברצונה הברוך של המשטרה להשכיל את שוטריה ולהרחיב את דעתם. אין ולא יכולה להיות לדרישה שכזו קשר לאורח חיים הפרטי של השוטרים המשתתפים בתכנית זו.

הרי לא יעלה על הדעת כי שוטר שהחליט ללמוד על התרבות הסינית ולהעשיר את עצמו בתחום זה, יחוייב לחתום על מסמך לפיו הוא "מתנהג באורח חיים סיני על פי דעת הפנג שואי".

יש בדרישה זו חדירה בוטה לפרטיותו של השוטר המשתלם, והצבתה של דרישה כזו יש בה כדי להכשיל את השוטרים המצטרפים לתכנית זו בעידוד הגורמים הבכירים במשטרה.

השנייה, המסמך מציב דרישה בלתי ברורה בעליל.

מה פירושו של המושג "אורח חיים דתי"? ומה היא "דעת תורתנו הקדושה"?

האם הפרמטר הקובע הוא חזותו החיצונית של המשתלם או אולי מעשיו או התנהגותו היומיומית? או שמא מספר השעות השבועיות אותן הוא מקדיש ללימוד תורה?

הנאשם עצמו, בעדותו לפני גורס כי "אני חושב שאין הגדרה מסויימת של שומר על אורח חיים דתי... כל אחד בתחום העולם הקטן שלו...אני לא חושב שיש מרן כזה או צדיק כזה ששומר על הכל" (עמ' 63 שורות 17-22 וכן

עמ' 65 שורה 28), ואמירתו זו, לטעמי, מוצדקת מאין כמותה.

אני, לכשעצמי, מהלך בחוצות העיר כשכיפה לראשי, אך לא אוכל להצהיר, לצערי, כי אני "מתנהג על פי דעת תורתנו הקדושה והלכות מרן השו"ע" באופן מוחלט ולא מסוייג כנדרש מאותם השוטרים, בשל הפסוק המפורסם הקובע כי "**אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא**" (ספר קהלת, פרק ז' פסוק כ'), היינו, כל אדם, ויהא צדיק השואף לשלמות ככל שיהיה, עשוי לחטוא ולעבור עבירות שאינן עולות בקנה אחד עם שמירת תורה ומצוות " על דעת תורתנו הקדושה והלכות מרן השו"ע".

זאת ועוד.

כידוע, ישנם "שבעים פנים לתורה" (מדרש במדבר רבה, יג טז), ו"דעת תורתנו הקדושה" מסתעפת, אם כן, למחלוקות רבות ולשיטות שונות, כך שהדרישה המופיעה במסמך ת/1 א' אינה מסויימת, אינה מוגדרת, ואף, אם ירשה לי, אינה מוצדקת.

עם זאת לא אוכל לקבל את טענתו המובלעת של הנאשם כאילו רוחה של ההצהרה ממסמך **ת/1א** חלחל לכיוונו של מסמך **ת/1ז**, היינו, אווירת ה"כאילו" אורח חיים דתי הפכה ל"כאילו" לימודים תורניים במשך שנתיים בבית הכנסת "שערי ניסים".

אין לשכוח כי מדובר בנאשם שהוא שוטר האמון על שמירתו של החוק ואכיפתו, ואין להשלים עם "עיגולי פינות" בענינים שבעובדה הן מבחינה חוקית והן מבחינה מוסרית, ועל כן אין בטענה מן הצדק זו כדי לבטל את כתב האישום, אולם יש בה כדי להשפיע במשהו על עונשו הסופי של הנאשם שהוצעד על ידי מפקדיו ובעידודם של גורמי הדת במשטרת ישראל לעברה של תוכנית קבוצתית זו, תוך שסבר כי משטרת ישראל מגבה, במפורש או במובלע, את ההתנהלות המתוארת בכתב האישום ואת זו הקשורה למכללת "קול יהודה".

אני דוחה, אם כן, באופן מסויים, טענה זו וקובע כי יכולות להיות, איפוא, שתי דרכים בהם יכולה להלך הכרעת הדין בתיק זה.

האחת, קביעה שהנאשם אכן למד בבית הכנסת "שערי ניסים" בהיקף עליו הצהיר. התוצאה המשפטית לכך היא זיכוי מוחלט.

והשנייה, היה ויתברר כי הנאשם הצהיר הצהרת כזב, הרי שהוא יורשע בדיו ויאלץ לשאת בעונשו.

כל שנתר, אם כן, לברר הוא האם אכן למד הנאשם בין השנים 1999-2001 בבית הכנסת "שערי ניסים" בעיר באר שבע בהיקף של 4 שעות שבועיות, אם לאו.

עדי התביעה ומוצגיה

לשם בירורה של עובדה זו, העידו בפניי חוקר מח"ש מר **יהושע גולדאפפל**, גבאי בית הכנסת מר **רון בוגנים**, הנאשם עצמו וכן עד הגנה נוסף מטעמו- מר **אלי מקסים**.

כמו כן הוגשו לי הודעותיו של הנאשם במשטרה על נספחיהן - **ת/1 ו-ת/2**, מזכרים הקשורים לזימונו של הנאשם - **ת/3** ו-**ת/4**, מזכר אודות תחבולת חקירה שנעשתה לנאשם - **ת/5**, אישור לימודים במכללת "קול יהודה" - **ת/6**, אישור כי הנאשם עומד בקריטריונים הנדרשים לקבלת הטבת השכר חתום על ידי רבה הראשי של משטרת ישראל תת ניצב יעקב גרוס - **ת/7** וכן דף קליטה של הנאשם במכללה - **ת/8**.

מטעם ההגנה הוגשו חלק ממבחניו של הנאשם בעת לימודיו במכללה (**נ/1-נ/3**), וכן גיליון ציונים והערכה (**נ/4**).

עד תביעה מספר 1 **מר יהושע (שוקי) גולדאפפל**, תיאר את מהלך גביית עדותו של הנאשם וכן תיאר גם את טיפולה של המחלקה לחקירת שוטרים בכלל התיקים הקשורים לפרשיה זו.

מר גולדאפפל התמודד גם עם שאלותיו של הסניגור המלומד, עו"ד נועם אליגון, בדבר מחדלי חקירה שלטעמו, נעשו במהלך הטיפול בתיק זה.

עיקרה של חקירתו הנגדית נסבה סביב מסמך הבסיס של תיק זה - **נספח ז' בת/1**. מדובר באישור (הכוזב, לטענת המאשימה) אשר לפיו ניתנה תוספת השכר נשואת כתב האישום.

הסניגור השיג על כך שלא בוצעה בדיקת מז"פ לזיהוי זיוף, אם קיים כזה, וכן לא נלקחו דוגמאות מכתב ידו של הנאשם להשוואת חתימתו וכתב ידו.

מר גולדאפפל חזר ואמר כי פעולותיו אז היו מפוקחות על ידי הממונה עליו, מר אלכס אור, וכי הסיבה שלא ביצע עימות בין הנאשם לבין מר בוגנים היא הערכתו כי מר בוגנים, הגבאי, הוא נטול אינטרסים ועל כן יש ליתן אמון בגרסתו. לעניין בדיקות מז"פ להשוואת החתימות (שלא נערכה) הוא גרס כי מאחר והנאשם טען כי חתימותיו שונות מפעם לפעם אין טעם בהשוואה שכזו (ראה ת/2 שורות 13-15).

לסיום, נשאל העד מהי עמדתו לעניין נקודה מתמיהה בנספח ז' בת/1. במסמך זה מתנוססת חתימתו של מר בוגנים ולצידה ציון מספרו של הטלפון הסלולארי שלו. ניכר, גם בעין בלתי מזויינת כי החתימה ומספר הטלפון נרשמו במכשירי כתיבה בעלי עובי שונה ובכתב יד שונה. העד ענה כי מאחר והנאשם הביא את המסמכים מהרב בוגנים בעצמו (ראה עמ' 20 לפרוטוקול שורות 17-18), הוא לא ראה צורך להעמיק את החקירה.

העד הבא שהעיד בפניי הוא מר **רון בוגנים**.

מדובר בעד חשוב שעדותו יכולה לשפוך אור הן על המסמך הרלבנטי (**נספח ז' בת/1**) והן על עצם נוכחותו של הנאשם בשיעורי התורה בבית הכנסת "שערי ניסים".

מר בוגנים העיד לפניי בעניין זה, וכן הוגשה לי הודעתו במשטרה (ת/9).

אקדים ואומר, כי עדותו של מר בוגנים הייתה לא אחידה ואף לא ברורה בנקודות לא מועטות במהלכה.

אתחיל, מהמוסכם והברור. מר בוגנים גורס כי מעולם לא חתם את שמו על מסמך ת/1ז. השם, כך לגרסתו, לא נכתב בכתב ידו.

מכאן ואילך, מתרבה הערפל ומתעבה עד שהוא הופך לסמיך ביותר, והכל כפי שיפורט להלן:

1. האם הטביע מר בוגנים את חותמת בית הכנסת או את חותמו האישי על האישור (ת/1ז)?

בחקירתו במשטרה (ת/9) גורס מר בוגנים כי מעולם לא עשה כן (ת/9 שורות 6-7 וכן 17-18).

לעומת זאת בעת עדותו בבית המשפט השתנתה גרסתו בעניין זה.

מר בוגנים סבר כי ייתכן ופנה אליו האברך המלמד את השוטרים שהיו במקום וביקש אישור לגבי אחד התלמידים ואז "**חתמתי לו בלנקו**" (עמ' 26 שורה 8-9), כדבריו.

הגרסה הוסיפה ושונתה ל"**אני לא זוכר מה היה באותו יום ספציפי**" (עמ' 27 שורה 25), חזרה והתפתלה לגרסה הראשונית במשטרה - "**אם כתוב אז כן**" (עמ' 28 שורה 3-4), נעה לה למקומה הקודם - "**ביקש אישור נוכחות אז חתמתי**" (עמ' 28 שורה 7) וחוזר חלילה בסופו של הדיון באמרו כי "**אני לא נתתי אישור לאף אחד**" (עמ' 43 שורות 4-5).

2. האם מכיר מר בוגנים את הנאשם והוא מזהה אותו כמי שנוכח בשיעורים בבית הכנסת?

בחקירתו במשטרה (ת/9) גרס מר בוגנים כי "**מזהה אותו כשוטר תנועה שעובד בעיר אבל לא מכיר אישית**" (ת/9 שורות 11-12) עובר ל"**האישור אינו נכון ותוכנו שיקרי**" (ת/9 שורה 17), חוזר חלילה ל"**אני מכיר אותו בפנים**" (עמ' 25 שורה 20) ממשיך ל"**אני טוען גם כעת שאיני זוכר שראיתי אותו בבית הכנסת**" (עמ' 27 שורות 27-30), ומסתיים באמירה כי "**באופן כללי התמונה מאד מעורפלת**" (עמ' 30 שורה 1).

לסיכום ניתן לומר כי "**בזכרון מעורפל...זה הכל היה במהירות, לא הספקתי לראות במה מדובר ובמי מדובר... לא חשבתי שהאישור כ"כ חשוב ויכול להגיע למעמד כזה לבית המשפט**" (עמ' 30 שורות

לסיכום, יש לומר כי עבודתו הברוכה של מר בוגנים כגבאי בית הכנסת נעשית בהתנדבות ובנוסף לעיסוקו העיקרי. מדובר באירועים שקרו לפני 12-14 שנים ובשל כך, מר בוגנים אינו זוכרם בהתווספם אל עיסוקיו האחרים ואל הפניות האחרות שהוא מקבל במסגרת תפקידו (ראו עמ' 38 שורה 16 - "יש לי אלפי פניות ובקשות של אנשים").

איני יכול לקבוע ממצאים שבעובדה מדבריו בכל הקשור למסמך ת/1 או נוכחותו של הנאשם בשיעורים בבית הכנסת, למעט שתי עובדות חשובות הקשורות לעניין זה בעקיפין:

1. ב"שיעור השוטרים" בבית הכנסת נכחו בין עשרה לעשרים לומדים. הנאשם אינו יודע ואינו יכול להצביע על שם אחד מתוך קבוצה זו (עמ' 33 שורות 22-23, עמ' 36 שורות 15-16 וכן עמ' 39 שורות 16-18).
2. מר בוגנים אינו זוכר את הנאשם נוכח במקום באופן פוזיטיבי (עמ' 29 שורות 10-11 וכן 27-31).

וכעת לעדותו של הנאשם עצמו.

יצוין כי הנאשם אינו אדם שומר מצוות כהגדרתו, וידיעותיו ביהדות בסיסיות ומטה מכך.

הוא שומר, כהצהרתו, שבת וכשרות ורואה בכך די כדי שיוכל להצהיר כי הוא מנהל את חייו לפי ה"שולחן ערוך", על אף שאינו יודע מיהו אותו "שולחן ערוך" (ראו ת/1 127-134, נספח א' לאותו מוצג וכן שורות 292-293, שם), והסבריו בעדותו לפני, כפי שיפורט להלן אינם מספקים, לטעמי (לדבריו, הוא יודע את פירוש המילה "שו"ע", אך בחקירתו הוצגה לו המילה עם אות תחילית- ה"שו"ע ועל כן הוא לא זיהה אותה - ראה עמ' 52 שורות 19-23).

הוא בחר ללמוד לימודי יהדות מתקדמים בשל שיקולי שכר ובעטיים בלבד (ראו ת/1 שורות 12-13), והיה נוכח בחלק מסויים מן השיעורים, לדבריו, רק כש"היה יכול" (ראו ת/1 שורות 37-38 וכן שורה 206).

בעניין תקופת הלימודים המדוברת בבית הכנסת "שערי ניסים", גורס הנאשם כי אינו זוכר את שם בית הכנסת (שורה 193, שם), אינו זוכר את שעות הלימוד (שורות 194-195) ואינו זוכר כמה זמן למד שם (שורות 200-201) ואת הדרך בה "התחבר" לאותו בית כנסת (שורות 240-241).

לדבריו הוא למד שם ב"ימים ובערבים" אך אינו זוכר באילו שעות במדוייק (שורות 249-253, שם), והוא אף אינו זוכר אם בית הכנסת או ספרדי או אשכנזי (שורות 285-286, שם).

הוא אינו מכיר את רונן בוגנים (ת/2, שורות 71-74), אך קיבל אישור מבית הכנסת החתום על ידו והביאו לשם קבלת דרגת שכר (שורות 77-80, שם).

הנאשם העיד בפני ארוכות, ונחקר בחקירה ראשית ונגדית כדבעי.

לדבריו, הרעיון להשתלב בלימודי היהדות עלה בשיחה של שוטרי התחנה בה הוא משרת (תחנת באר שבע) עם סגן מפקד התחנה. לאחר שיחה נוספת עם רב מחוז דרום של משטרת ישראל, הוא החליט להרשם לתוכנית, ולימודיו במכללת "קול יהודה" החלו בשנת 2001.

על פי עדותו, הוא אינו אדם דתי (עמ' 47 שורה שורות 3-5) אך **"ישנם דברים שמעניינים"** בדת אותו כאדם, אולם מטרת לימודיו היו **"כדי להעלות את השכר"** (עמ' 48 שורות 8-9).

לאחר שהחלו לימודיו במכללה, הוא נתבקש להביא אישור לפיו **"ניתן לראות או להבין שאותו תלמיד היה מעורב שמע ולמד דברי תורה במקום אחר כל אחד במקום שלו"** (עמ' 51 שורות 17-20).

לגרסתו, בית הכנסת שערי ניסים הוא בית הכנסת **"שלו"** בשל העובדה כי הוא התגורר, באותה העת, באיזור שכונה ו' החדשה בבאר שבע, בה ממוקם בית הכנסת (עמ' 49 שורות 8-17).

בשנים 1999-2001 הוא נהג לפקוד את בית הכנסת **"פעמיים בשבוע על פי האפשרות, לפעמים בוקר, רוב הזמן ערב, בהתאם למשמרות...שם דיברו על הדת ודברי תורה וכמובן על כשרות, שמירת שבת, יחסים בין גבר לאישה...כל פעם רב אחר...רבנים שהיו שייכים לבית הכנסת..."** (עמ' 51 שורות 21-32).

השיעורים החלו בשעה 17:00 בימים שלישי וחמישי והסתיימו כשלוש שעות לאחר מכן. בשיעורים נכחו כשלושים תלמידים, כולם אנשי כוחות הביטחון, אך הנאשם אינו יודע להצביע על שמו ופרטיו של אף אחד מהם כי "לא התחבר" אליהם (עמ' 54 שורות 3-11).

היכרותו עם רונן בוגנים, לדבריו, הייתה **"פיזית ויזואלית ולא משהו אישי"** (עמ' 52 שורה 3). הוא ניגש אליו, וביקש אישור על לימודיו תוך מסירת פרטיו האישיים ומספר תעודת הזהות שלו. בוגנים הנפיק לו את המסמך וחתם עליו בחותמת בית הכנסת לנגד עיניו ונתנו לו באופן אישי (עמ' 52 שורות 22-32).

כשהקשה התובע המלומד, עוה"ד ר. יצחק, על הנאשם, ושאלו מדוע בחר ללמוד תורה בבית הכנסת השכונתי באופן וולונטרי, ללא קשר להעלאת השכר שנולדה רק בשנת 2001, ענה כי **"יש נושאים שמעניינים אותי ואני הולך... זו קבוצה של אנשים שהגיעו לשם כי תחביבם זה שיעורי תורה..."** (עמ' 57 שורות 1-23).

הלימוד, כאמור, החל בשעה 17:00 ונמשך עד שעה 20:00, אך הוא נפסק לשם תפילת ערבית בשעה 18:30 (עמ' 58 שורות 12-25). יצוין כי עובדה זו תמוהה עד מאד, מאחר ובימות הקיץ זמנה של תפילת ערבית, שהיא לכל המוקדם שקיעת החמה, ולמאחרים אף בצאת הכוכבים, אינה חלה לפני השעה **19:30**, ועל כן גרסתו של הנאשם תמוהה ואף בלתי מתקבלת על הדעת הן מהבחינה העובדתית והן מן הבחינה הלכתית.

עניין נוסף העולה מדברי הנאשם הוא בדיקת הנוכחות.

לדברי הנאשם "**היה יומן בתחילת השיעור... כל פעם היו שואלים הרבנים על האנשים**" (עמ' 68 שורות 4-6). לכאורה, מדובר באמירה סבירה והגיונית, אלא שבחינתו של לוח הזמנים הופכת אמירה זו לבלתי אפשרית בעליל.

שנתיים בטרם נולדה תוכנית ההשכלה התורנית, בעודו לומד באופן וולנטרי בבית הכנסת השכונתי, מצוי הנאשם בחברת אנשי כוחות הביטחון המגיעים לשיעורים אלו, והרב, מעביר השיעור, בודק נוכחות וקורא שמות? את שמותיהם של מי הקריא הרב ובדק? את שמותיהם של אנשי קבוצת לימוד ספוראדיים שאינם מחויבים למסגרת וולונטרית זו בשום דרך? את שמותיהם של מי שהצטרפו לתכנית שלא באה לעולם עדיין?

על כל אלו, מצטרף טיעונו של הנאשם לפיו הוא למד חמש שנים ב"שערי ניסים" (עמ' 55 ש' 30).

יזכר, כי כל שנדרש להשלמת הלימודים במכללת "קול יהודה" היא תקופה של שנתיים בלבד בה למד הנאשם. אם כדבריו, אכן הוא למד חמש שנים, טרם נתבקש להביא על כך אישורים, הרי שכל ה"מהלך" מול רונן בוגנים הוא חסר היגיון וצורך. מדוע יעשה אדם מאמץ לקבל אישור בירוקרטי שאינו נזקק לו? לנאשם אולי פתרונים, אך הם לא הוצגו בפניו.

ככל שנביט לעברה של גרסת הנאשם ונעמיק בה, לא נוכל למצוא בנבכי הגיון או הסבר ריאלי, ועל כן אין לי אלא לדחותה מכל וכל.

עד ההגנה **אלי מקסים**, המשמש אף הוא כשופט במשטרת באר שבע, העיד בפניו.

לדבריו, הוא היה נוכח בעת שרוני בוגנים חתם על האישור ת/1 ונתנו לנאשם (עמ' 72 שורות 3-6).

לשאלתי ענה עד זה כי "**לפחות פעמיים**", במהלך השנים 2000-2001 הוא ליווה את הנאשם לשיעור ב"שערי ניסים" או ממנו (עמ' 73 שורות 29-23).

מצאתי את עדותו של מר מקסים אמינה בעיני, ואניח כעובדה שמר בוגנים אכן מסר את המסמך ת/1 לידי הנאשם (עובדה שלא נסתרה על ידו מפורשות כפי שפורט לעיל), ואף אוסיף ואניח כי הנאשם שהה פעמים ספורות ב"שערי ניסים" כשומע חופשי של שיעורי תורה, אולם מכאן ועד לאימות תוכנו של המסמך העוסק ב-6 שעות שבועיות של לימוד תורני במשך שנתיים ימים ברצף ובהתמדה, ארוכה הדרך עד מאד.

הנאשם, לגרסתו, בילה 4 שעות שבועיות בלימוד תורה בבית הכנסת "שערי ניסים" במשך שנתיים. אם נניח כי מדובר בשבוע עבודה בן חמישה ימים ובהנחה כי יום השבת נוצל בחלקו ללימוד תורה, הרי שמדובר בממוצע של חצי שעת לימוד ליום. כל יום, חצי שעת לימוד במשך שנתיים, באותו בית הכנסת, בימים ובערבים, או פעמיים בשבוע 3-4 שעות בכל פעם, כדברי הנאשם.

ובכל זאת, הנאשם אינו יודע פרטים רבים על בית הכנסת. הוא לא רכש שם אפילו חבר אחד ללימוד, ובדבריו המפורשים **"אין לי שם כרגע. אני לא זוכר את השמות של כל התלמידים, לא זוכר אם היה תלמיד שלמד איתי באותו מקום"** (ת/2, שורות 128-129).

האם ניתן לקבל כגרסה הגיונית, את טענתו של אדם שלמד במצטבר מאות שעות לימוד וכולם באותו המקום, אך הוא אינו זוכר אף לא פרט אחד מאופיו של המקום, נהליו, תלמידים נוספים בו וקמפוז של החומר הנלמד ("שולחן ערוך", כזכור)?

האם ניתן לקבל את הצהרתו של אדם שאינו מבדיל בין בית כנסת ספרדי לאשכנזי, שההבדל ביניהם, במבנה, בצורה ובסגנון הלימוד והתפילה ניכר ביותר אף לבעלי עין שאינה דתית?

לטעמי, אין כל אפשרות לקבל גרסה זו. אין אפשרות גם להסתתר מאחורי טענת "התלמיד הגרוע" שאינו זוכר דבר מלימודיו. גם תלמיד שכזה זכור יזכור את שם בית הספר, את שם מוריו, את מיקומו של מקום הלימודים ואת אופיו.

ונזכיר כי מדובר במי שהציג תעודות על כך שהוא "מוסמך לרבנות" ו"יורה יורה" (ראה ת/7). מוסמך לרבנות שאינו יודע מיהו ה"שולחן ערוך" דומה כנגר שאינו יודע מהו עץ וכמסגר שמתכת זרה לו.

יש בכך, גם כדי להשליך על מהימנות הצהרתו גם אם לא הואשם בהם בפלילים בגין הצהרות אלו, והכל כפי שצינתי בפתח דבריי בדחיית הבקשה להגנה מן הצדק.

לסיכום, נדמה כי מעדיף אני את גרסת המאשימה שהוכיחה מעל לכל ספק סביר, כי הנאשם הגיש למחלקת השכר במשטרת ישראל הצהרה שידע כי תוכנה אינה נכון.

לא שוכנעתי באופן מוחלט מדבריו של מר בוגנים כי אינו מכיר את המסמך. נדמה, כי ייתכן והוא אכן הנפיקו תוך שכל הנראה ידע או התעלם מן העובדה כי תוכנו אינו משקף את המציאות, ולכך יש להוסיף את עדותו של מר אלי מקסים ומשקלה כפי שפורט לעיל.

בסופו של יום, אם כן, ולאור כל שפורט לעיל, הציג הנאשם את המסמך למשטרת ישראל, תוך שידע כי תוכנו כוזב ותוך שהוא מציג מצג שווא לפיו הוא עמד בכל הדרישות, האקדמיות והתורניות, ובשל כך זכה לתוספות השכר המפורטות בכתב האישום.

הנאשם, אם כן, קיבל את תוספות השכר ("**קבלת דבר**"), תוך הצגת מצג השווא המפורט לעיל ("**במרמה**").

עובדה זו מותירה את נסיבות השגת המסמך החתום על יד מר בוגנים לוטות בערפל ומותרות בי כאמור ספק סביר באשר לטיבן, ועל כן **החלטתי לזכותו מעבירת זיוף המסמך ושימוש בו, אך מאידך, אני סבור כי יש להרשיעו**

בעבירה של קבלת דבר במרמה, וכך אני קובע.

ניתנה היום, א' תמוז תשע"ד, 29 יוני 2014, במעמד הצדדים ובאי כוחם.